

Václav Kotěšovec: CYKlickÁ PRODLouŽENÁ OBRANA

Prodloužená obrana patří k těm strategickým prvkům, které jsou velmi oblíbeny pro svoji zajímavost, ale též pro možnost vyjádřit obsah úlohy, jindy rozvětvený ve dvou fázích, ve fázi jediné. Zopakujme si základní myšlenku: po libovolném tahu černého kamene se uplatní škodlivý motiv, který umožní mat. Po teoretickém odstranění černého kamene ze šachovnice vzniká tzv. sekundární hrozba. Pokud některý ze skutečných tahů tohoto černého kamene obsahuje obranný motiv vůči této hrozbě a není tedy možný stejný mat jako při dobrovolném tahu, hovoříme o prodloužené obraně. Tento tah ovšem s sebou nese jiný škodlivý motiv, který umožní jiný mat.

Jedno zajímavé téma s prodlouženou obranou, kterým se budeme dále zabývat, se nazývá cyklická prodloužená obrana. Je založena natom, že po 3 nebo více obranách vychází vždy cyklický mat po libovolném tahu jednoho kamene po prodloužené obraně druhého kamene. Toto téma bylo již několikrát zpracováno, především s 3 kameny. Většina těchto úloh /č. 122-129/, ač vznikly nezávisle na sobě, má společný škodlivý motiv libovolného tahu č. kamene - krytí pole matové sítě odcloněním b. kamene a škodlivý motiv prodloužené obrany - blokování pole. Obranné motivy vůči sekundární hrozbě jsou různé - brání hrozbového kamene, napadení hrozbového pole, uvolnění matové sítě, resp. speciální motiv /u úloh 123 a 126/ znemožňující dvojité šach, eventuálně i šachování /úloha č. 132/. S výjimkou úlohy 123 jsou pak všechny zpracovány v tempové pozici. Tematické černé kameny jsou: VJJ /úlohy 122, 123/, SJJ /úlohy 124, 125, 126, 127/, VSS /úloha 128/, VSJ /úlohy 129, 130/. V úlohách 131 a 132 pak CJQJ, resp. CCJCV.

Tolik tedy k obecné charakteristice úloh.

Z výběru nejlepších úloh na toto téma si všimněte především úlohy 123, která je zpracována v náročnějším hrozbovém podání. Úloha 125 zaujme též dobrým úvodníkem. Zajímavá je shodnost obranných motivů proti sekundární hrozbě u úloh 123 a 126. Úloha 127 zaujme velmi ekonomickým zpracováním. V úloze 128 má černý král 3 volná pole, každý z matových tahů vždy 2 pokrývá, pokrytí třetího je škodlivým motivem tahů černého. Obranný motiv prodloužených obran je jednotný - napadení pole. Z úloh, které zpracovávají kombinaci VŠJ, zaujme 130 tím, že místo obvyklého škodlivého motivu krytí pole otevřením má libovolný tah černé věže škodlivý motiv zrušení krytí a škodlivý motiv prodloužené obrany Jd4 není obvyklé blokování pole, ale zaclonění černé věže.

Úlohy 131 a 132 autora článku zpracovávají cyklickou prodlouženou obranu 4, resp. 5 kamenů. Škodlivé motivy libovolných tahů jsou u úlohy 132 převážně zrušení krytí, škodlivé motivy prodloužených obran přivázání a zaclonění /ani jednou blokování pole!/.

Řešení reprodukováných skladeb:

122: 1.Jd5 tempo 1.- V-, Vxd5! 2.Jf6, Dg4X; 1.- Jc-, Je5! 2.Dg4, Jd2X; 1.- Jf-, Jxe3! 2.Jd2, Jf6X. 123: 1.h8D hr.2. Dxe5X; 1.-V5-, Vxf5! 2.Jd6, Jc3X; 1.- Jf-, Jd5! 2.Jc3, Sd3X; 1.- Je-, Jd4! 2.Sd3, Jd6X. 124: 1.Je6 tempo 1.- S-, Sxe6! 2.Jhf4, Vd1X; 1.- Je-, Jc6! 2.Vd1, Sc4X; 1.- Jd-, Jxe5! 2.Sc4, Jhf4X. 125: 1. Jd4 tempo 1.- S-, Sxd4! 2.Jc6, Df5X; 1.- Jc-, Jxe4! 2.Df5, Vf5X; 1.- Jd-, Jxf4! 2.Vf5, Jc6X. 126: 1.Dd1 tempo 1.- Sb-, Sc5! 2.Je3, Jf6X; 1.- Jf- Jxe4! 2.Jf6, Sc4X; 1.- Je-, Jd4! 2.Sc4, Je3X. 127: 1.Vf6 tempo 1.- S-, Sc4! 2.Je6, Jd7X; 1.- J4-, Jc6! 2.Jd7, Jb7X; 1.- J5-, Jx d6! 2.Jb7, Je6X. 128: 1.Da7 tempo 1.- V-, Vc4! 2.Jf4, Dd7X; 1.- Sg-, Sxe6! 2.Dd7, Dxc5X; 1.- Sf-, Sd4! 2.Dxc5, Jf4X. 129: 1.Db5 tempo 1.- V-, Vxf3! 2.Dc6, Dd3X; 1.- S-, Sxd4! 2.Dd3, Jg3X; 1.- J-, Jf5! 2.Jg3, Dc6X. 130: 1.Sa6 tempo 1.- V-4, Vf5 2. Df5X; 1.- V-f, Ve4! 2.Sc4, Dd7X; 1.-S-, Sxc5! 2.Dd7, Jxf4X; 1.- Jc-, Jd4! 2.Jxf4, Sc4X. 131: 1.bxa7 tempo 1.- Cb-, Cd5! 2.Jb7, Cc8X; 1.- Jf-, Jd6! 2.Cc8, Db6X; 1.- Cf-, Cd4! 2.Db6, Sb4X; 1.- Jd-, Jc4! 2.Sb4, Jb7X. 132: 1.d8C tempo Cd-, Cd4! 2.Jc5, Sc2X; 1.- Cc-, Ccf4+ 2.Sc2, f3X; 1.- J-, Jf4! V.f3, Jd2X; 1.- Cg-, Cge5! 2.Jd2, Jxd6X; 1.- V+, Ve7! 2.Jxd6, Jc5X.

EELTJE VISSERMANN

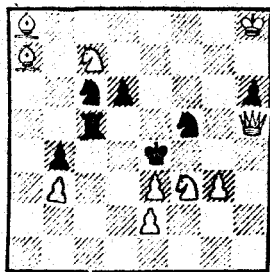
JÁNOS KISS

FRIEDRICH BECK

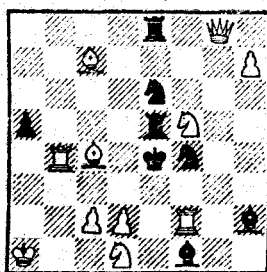
I. cena Tijdschrift
KSNB 1941

II.cena Magyar
Sakkfelady 1943

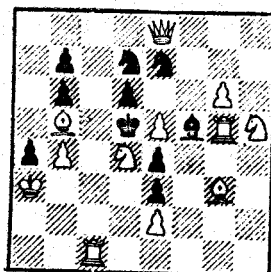
I.-II.cena
Die Schwalbe 1943

122 2X 10+7

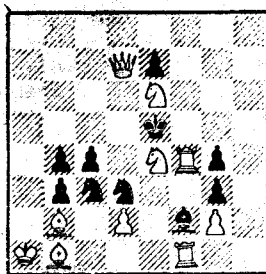
123 2X 11+8

124 2X 12+10

LADISLAV SALAI

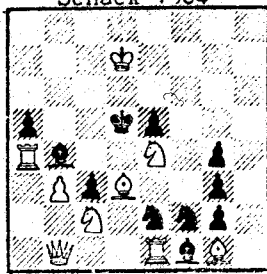
1.ž.u. Smer 1960

125 2X 10+10

AUSTRHEIM + LARSEN

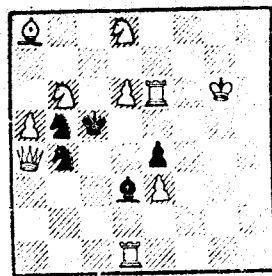
Tidskrift för
Schack 1964

126 2X 9+11

E. FERRON

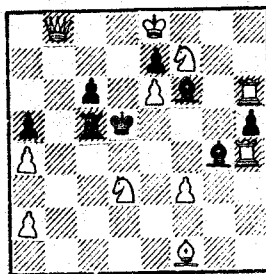
I. cena SEPA 1967

127 2X 10+5

LÖRINC BATA

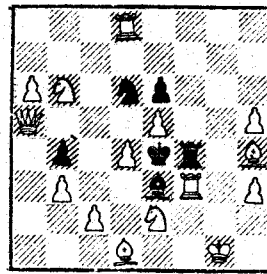
Paralléle 50

128 2X 11+8

ERIC HASSBERG

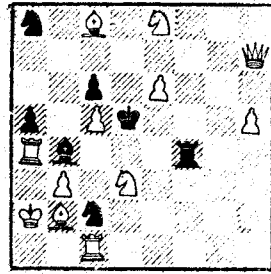
I. cena Enroque

129 2X 15+6

M. PARTHASARATHY

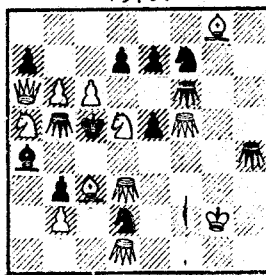
I.cena British C.F.
1963

130 2X 12+7

VÁCLAV KOTĚŠOVEC

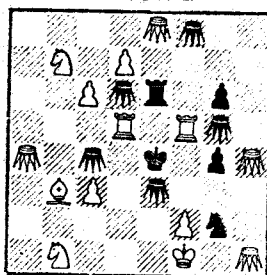
Probleemblad
1976v

131 2X 12+12

VÁCLAV KOTĚŠOVEC

Šachové umění 1980
I.cena

132 2X 14+10